

SHAUKAT SIDDIQUI

A sötét alak

Pár pillanat volt az egész. Csak a sötét alakra emlékezett, akit a kocsis fényoszlopa rövid időre megvilágított. Aztán a mellékutakban csaholó kutyákra, végül a csattanásra, ahogy nekivágódott az út menti villanyoszlopnak. Éles fájdalom nyilallt a testébe. Félig még az eszméleténél volt, úgy feküdt a kormányra borulva. Pár perc elteltével sikerült összeszednie erejét, és kikászálódott az autóból.

Az úttesten valaki hörgött. Megrémült ugyan, de odament hozzá. A csillagok fényénél egy testes, amúgy egészséges férfit látott, arccal előre borulva. Csupa vér volt körülötte minden. Egy árva lélek nem mutatkozott sehol, és az éjszaka sűrű sötéte borította be a környezetet. Az út teljesen üres volt. Kedvező alkalom kínálkozott arra, hogy kereket oldjon.

Remegő kézzel Durrani átvonszolta a férfit az út túloldalára, és sietve beszállt a kocsiba. Megpróbálta beindítani, de nem sikerült. Újra és újra gyújtást adott, de hiába. Az autó nem indult. Egyszerre érzett fáradtságot és rémületet, amikor ismét kiszállt, és odament a vérben fekvő férfihez. Addigra abbahagyta a hörgést, a szeme pedig csukva volt. Olyan elhagyatottnak tűnt minden. Durrani csak állt elcsigázottan a test fölött, félt és nyomorultul érezte magát. El akart futni, hogy maga mögött tudhassa a helyet. De mi lesz az autóval? A rendőrség gyorsan a nyomára akad. Semmi haszna, gondolta. Az idő csak egyre múlt.

Mintegy negyed óra elteltével egy közeledő jármű fényeiire lett figyelmes, nem sokkal később pedig feltűnt egy teherautó. Összeszedte magát, az útra támolygott, és leintette a kamiont.

– Balesetet szenvedtem – magyarázta a sofőrnek. – Vigyen el a rendőrségre, kérem.

Ketten ültek a vezetőfülkében. Kinéztek az ablakon, és látták a sötét alakot a vértócsában, meg az összeroncsolódott kocsit. A sofőr megilletődötten kérdezte:

– Csúnya baleset. Maga elé lépett?

– Nincs vesztegetni való időnk – mondta Durrani. – Csak vigyen a rendőrségre.

Ezzel sietve felmászott a sofőr mellé.

Az őrök körülbelül mérföldnyire volt a baleset helyszínétől. Durrani besietett. Épp az ügyeletes felügyelőbe botlott, aki a szokásos járőr körútjára indult. Durrani odalépett hozzá, és előadta, mi történt. Miközben beszámolt a balesetről, a vonakodó tiszt zsebébe csúsztatott két százrúpiai bankjegyet. Ez jót tett a lelkének. Ezután

Durrani az irodáról felhívta az öccsét, hogy jöjjön azonnal a rendőrségre egy furgonnal.

Félórán belül meg is érkezett a furgon. Durrani, a felügyelő és két másik rendőr beszállt, és a baleset helyszínére mentek. Az út ugyanolyan elhagyatott volt, mint korábban, és a férfi ugyanott feküdt. Szinte teljesen elveszítette már az eszméletét. A nyomozó megtapogatta a férfit, és megállapította, hogy a komoly vérvesztés ellenére még él. A sérült férfit beemelték a furgonba, és kórházba szállították.

Amikor késő este Durrani hazaért, végtelenül kimerült volt. Azóta kiderült, hogy a sebesült állapota nem is olyan súlyos, bár a lába szilánkosra tört. Ez megnyugtatta Durrant. Átgondolta a balesetbiztosítást, és kiszámolta, hogyan tudna ötezer rúpiát igényelni a kocsijában keletkezett károokra.

Nem tudni, mit tartalmazott a történekről szóló rendőrségi jelentés, mindenesetre a másnapi lapok arról cikkeztek, hogy a sérült férfit Abdullahnak hívják, és riksa-hajtó. A balesetkor épp hazafelé tartott, miután leadta a rikstát a főnökénél. Akkor gázolta el őt egy gyorshajtó a Nicholon Roadon. Az ütközés következtében elveszítette az eszméletét, és csak a kórházban tért magához. Abdullah több mint egy hónapig maradt a sebészetben. Amikor kiengedtek, egyedül a felesége jött érte. A lábát amputálni kellett, tizennégy éves lánya pedig elszökött otthonról egy másik rikással. Mankóra támaszkodva tudta csak csonkolt testét mozgatni. Mi több, csúnya púp nőtt a hátán, amitől torz alakot öltött.

Ezt követően Abdullah egész nap csak gubbasztott a kunyhójában, és megállás nélkül köhögött. Egyfolytában veszekedett a feleségével, vég nélkül zaklatta, sőt nem egyszer megfenyegette. Sötét ábrázata még sötétebbé változott, rendezetlen szakálla és kidülledő szeme pedig még csúfabbá tette. Arca napról napra rémisztőbb lett. Szomszédjai, akik korábban szívesen elbeszélgettek vele, most inkább elkerülték.

A környéken, ahol Abdullah élt, javarészt szegények laktak. Mindenhol rozoga tákolmányok álltak alacsony tetővel. Ugyan volt egy-két patinás épület is abban a városrészben, az idő könyörtelen múlása ezeket is omladozó romokká változtatta. Egy régi sírkert terült el a házak szomszédságában, amelyet Fehérek Temetőjének hívtak. Téglából rakott kerítés határolta. A temetőben állt egy oszlop, rajta pedig márvány emléktábla volt látható. A sír egy brit ezredes nyughelyét jelölte, aki egész életében csak harcolt, életét mégis önkezével oltotta ki. Úgy tartották, hogy halála után az ezredes szellemmé változott. Néhány idősebb helybeli azt állította, hogy látták is a szellemet zimankós téli estéken a környező síkatorokban meglapulni. Érdekes módon valahányszor

feltűnt a szellem, egyfolytában csak azt ismételte: vajjas kenyér. Senki nem tudta, mi lehet a magyarázata ennek a különös viselkedésnek, de bárki is találkozott a szellemmel, mind ugyanazt hallotta tőle. Olyan ijesztő volt a hangja, hogy még a bátrabbak is azonnal eliszkoltak, amint meghallották. Ezért aztán senki sem mert végigmenni a Fehérek Temetője mellett futó síkátoron.

A környék másik nevezetessége egy öregasszony volt, akit Sakina Begumnak hívtak. A férje óriási vagyont hagyott maga után, amikor meghalt. Egyetlen fiuk született, aki azonban valami gyerekes felindulástól ott hagyta a szülői házat. Történt ugyanis egyszer, hogy a fiú megkérte az anyját, főzzön neki rizst babbal, az asszony azonban nagyon beteg volt aznap. A fiú annyira megsértődött, hogy fogta magát és elment, azóta sem tudtak a hollétéről. Valamivel később úgy értesültek, hogy vonatbaleset áldozata lett. Több szemtanúja is volt a szerencsétlenségnek, Sakina Begum azonban egyiküknek sem hitt. Ha bárki is megemlítette a fiú halálát, az asszony dühbe gurult, és gondolkodás nélkül kiebrudalta az illetőt. Tudva, hogy Sakina Begum azt hiszi, életben van a fia, néhány ravasz nőszemély rászedte, és különböző indokokkal pénzt csalt ki tőle. Sakina Begum minden egyes ünnep alkalmával új ruhát varratott a fia számára, és az ismerős családokban mindig a megfelelő lányt kereste a gyermeke számára. Ha valaki a fia felől érdeklődött, így válaszolt: „Bármikor megjöhet. Épp a múlt héten hozott tőle üzenetet valaki. Az egészségem felől érdeklődött.” Előfordult, hogy valami levélre hivatkozott, majd az állítólagos levélben foglalt részleteket is előadta, mintha valóság lenne. Sakina Begum minden este rizst főzött babbal, és várta, hogy hazatérjen a fia, aki sosem jött. Reggelente aztán szétosztotta a rizst a környékbeli szegények között. Jó néhány éve folyt már így. Attól a naptól kezdve, hogy Abdullah hazatérhetett a kórházból, a felesége kötelességének érezte, hogy elmenjen a gazdag öregasszonyhoz, és elegendő rizst szerezzen kettejük számára.

Nem is volt különösebb gondjuk egészen addig, amíg Abdullah felesége egyszer csak megbetegedett. Olyan rosszul érezte magát, hogy nem bírta felkelni. Így aztán pár napig nem jutottak élelemhez. Amikor már nagyon megéheztek, Abdullah fogta a mankóját, és nekiindult a borús decemberi idő csípős hidegében. Teljes mozdulatlanság és nyugalom mindenhol. Mély csend borult a félhomályba burkolózó házakra. Abdullah lassan vonszolta magát előre, ahogy a temető mentén futó síkátor felé közeledett. Egyszer csak megpillantott egy feléje közeledő férfit. Abdullah megtorpant. Amikor közelebb ért a férfi, Abdullah hirtelen kinyújtotta a kezét. Ez meglepte a másikat. Felnézett

Abdullahra, majd rémülten, sikongva elszaladt. Ijedtében a kezében levő batyut a földre ejtette.

Abdullah is meglepődött a történeteken, és pár pillanatra csak állt meredten. Végül összeszedte magát, és felémelte a csomagot. Kinyitotta, és langyos fehér cipókat talált benne. Nagyon megörült. Hazavitte az élelmet, jóízűen ettek belőle a feleségével. Hálát adott istennek a váratlan szerencséért.

Másnap Abdullah ismét felkerekedett. Amikor a síkátorhoz ért, szemerkélt az eső. Sűrű sötétség honolt, a hideg szorongatta, mint egy martalóc. Sokáig várt, de senki nem ment arrafelé. Elkeseredve vacogott magában. Épp indult volna, amikor feltűnt egy mogyoróárus. Amint meglátta, Abdullah lassan elindult feléje. Ezúttal nemcsak kinyújtotta a karját, hanem orrhangon így szólt: „Csak egy szóra, testvér.”

Abdullah szörnyű ábrázata, túlvilágról jövő hangja és a csendes éjszaka együttesen rémisztő hatással voltak a férfira, aki mozdulatlanul bámult az ismeretlenre, majd ájultan a földre rogyott. Abdullah ráérősen megpakolt egy zsákot mogyoróval, aztán hazament.

Ez a két eset nyugtalanította a környéken élőket. Úgy vélték, az ezredes szelleme tűnt fel ismét. Félelem lett úrrá az embereken. Abdullah kihasználta az így kialakult helyzetet. Amint a kunyhók sötétségbe burkolóztak, Abdullah megbújt a síkátor egy homályos pontján, s mikor arra vették valaki, ráijesztett. Ő lett a halott ezredes kísértete. Ha feltűnt valaki, előugrott, és annyit mondott: vajjas kenyér. Olyan félelmetes volt, hogy bárkit is ijesztett meg, azonnal összeesett. Ezután Abdullah könnyűszerrel fosztotta ki a szerencsétlenül jártakat.

Az ezredes szelleme rémületet keltett, ami napról napra fokozódott. Sokakat igencsak megviseltek a támadásokról szóló hírek. Időközben Abdullah olyannyira merésszé vált, hogy egy alkalommal rávetette magát az épp arra elhaladóra, és elég volt elnevetnie magát, hogy elérje a kívánt hatást. Előfordult, hogy valakit kigáncsolt, máskor pedig nekirentott az óvatlan járókelőnek. Mindig más-más módszert vetett be, az adott helyzetnek megfelelően.

Egy idő után már akkorára nőtt a félelem az ott élőkben, hogy egyszerűen elkerülték a Fehérek Temetőjével szomszédos síkátort. Ez azonban nem tántorította el Abdullahot, aki a környéken járókat kezdte el rémisztgetni néptelen utcácskák sötét estéin. Sokáig folytak így az események.

A helybeliek már nem is merészkedtek ki házaikból sötétedés után, így aztán Abdullahnak még könnyebb dolga volt. Magabiztosan húzódott meg az alkalmas helyen, bízva egyre ijesztőbb fellépésében: vad tekintet és egy haldokló utolsó szavaira emlékeztető gyötrelmes hang. Napközben a kunyhójában aludt, amikor pedig

beköszöntött az este, fekete lepedőt tekert maga köré, fogta a mankóját, majd sorra járta a sikátorokat újabb áldozatra vadászva.

Egyszer viszont megesett, hogy már jópár napja nem sikerült senkit kifosztania. A felesége is felhagyott azzal, hogy Sakina Begumhoz járjon, így aztán jó ideig nem is ettek. Egyik este Abdullah csak várt és várt a búvóhelyén, hátha arra téved egy idegen, de senki se jött. Percről percre egyre nyugtalanabb és idegesebb lett. A szokásos őrző ideje is egyre közelgett, ami bizony gondot jelentett volna Abdullah számára. Elkeseredettségében új tervet ötlött ki. Úgy döntött, bekopog a környező házakba, majd fülel, hall-e valamit. Meg is zörgette az egyik kaput. Sajat maga is félt, mert még nem csinált ilyet korábban, és rosszat sejtett. Nem hallott hangot bentről.

Rövid szüneteket tartva többször is bekopogott. Végül egy álmos hang szól ki hozzá:

– Ki az?

– Nyiss ajtót! – suttogetta Abdullah.

Az ajtó azonnal kinyílt. Valaki kidugta a fejét.

– Bárki is az, jöjjön elő!

Abdullah ekkor előugrott, és szörnyű hangján megszólalt:

– Vajas kenyér, vajas kenyér!

A férfi teljesen megrémült, és segítségért kezdett kiáltani. Abdullah még ijesztebb hangon megismételte:

– Vajas kenyér!

A férfi szinte önkívületben üvöltözött:

– Kísértet, kísértet...!

Abdullahnak el kellett volna menekülnie, ő azonban nem tárgított. Meg volt ugyanis győződve róla, hogy a férfit sikerült kellően megrémísztenie, és már kevésen múlik, hogy összeessen. Tovább mondogatta tehát, amilyen rettenetes hangon csak bírta:

– Vajas kenyér!

A hatás azonban épp az ellenkezője volt a vártak. A férfi nemhogy nem ájult el, hanem még hangosabban kiáltozott. A házban többen is voltak, akik mind felébredtek a hangoskodásra, sőt ők is rákezdték:

– Kísértet, kísértet...!

Egyre többen üvöltöttek: – Kísértet, kísértet...!

Az erősödő kiabálástól végül Abdullah is megijedt. Kihátrált az ajtóból, és a sikátorba húzódott. A lármázás következtében egyre többen tűntek fel a főutcán. Zavartan hangoskodtak. A sikátor mindkét végéről mintha egyre

Ghulam Shabbier festménye

hangosabban szóló volna a helybeliek velőtrázó kiabálása. Ahelyett, hogy gyorsan eliszkolt volna, Abdullah egyre csak a temető kerítésébe kapaszkodott. Sokáig csak markolta a téglafalat, amikor váratlanul feltűnt egy alak. Sietve elszaladt mellette, és közben így üvöltözött:

– Kísértet, utána!

A hangzavar fokozódott.

Abdullah épp azon volt, hogy végre elbicegjen, amikor egy méretes kő eltalálta jobb vállát. Ez azonban csak az első volt. Sorra hullottak rá a kövek minden irányból, és a rikácsolás egyre erősödött.

– Ott a kísértet a sikátorban!

– Nézzétek, ott lapul!

Iszonyatos üvöltözés támadt:

– Kísértet! – A kövek pedig

minden irányból záporoztak. Szinte az összes eltalálta Abdullahot. Az egyik a homlokán csattant, amitől megtántorodott,

és a mankójára bukott. Majd egy újabb kő a halántékán érte, Abdullah pedig szinte eszméletlenül terült el a porban.

Volt egy kiszáradt vizesárok nem messze, ezért arra gondolt, hogy be kéne másznia a biztos halál elől. Nagy erőfeszítéssel nekifeszült hát, hogy elvonszolja magát addig, de egy nagy kő ismét eltalálta a fejét. Fájdalmában felkiáltott:

– Meghalok! – Újra és újra felüvöltött, de az ordibálás elnyomta a hangját. A kövek minden irányból érkeztek, és az emberek egyre csak harsogták:

– Kísértet, kísértet! – Feltett szándékuk volt, hogy halálra kövezik az ezredes szellemét. Vadul hajigálták a köveket a szűk sikátorban.

Másnap a környéken élők egy koszos férfi holttestére bukkantak. Kövek hevertek szanaszét, alvadt vér borította a földet. A fej a saras vizesárokba hanyatlott. Abdullahé volt valamikor.

Tóth Bálint Péter fordítása